

Fotky z her DK

Při maximálním zjednodušení lze říci, že divadlo je o přítomnosti, o prožívání okamžiku na jevišti, v hledišti... Ideálem je intenzivní žití komunikace všech přítomných lidí v mnoha propletených vrstvách... Dá se toto nějak zachytit na delší dobu než právě na ten krátký okamžik? Má takové zachycování vůbec smysl? Je těžké odpovědět, ale jisté je, že fotografie se o něj jistým způsobem pokouší... Nyní tedy máme na nějaký čas na stěnách divadla kromě fotografií Kristýny Suché a Šárky Těšík také fotografie Lukáše Fenzla, jenž v poslední době často fotí naše generálky, a díky jemu vzniká zajímavá sbírka kvalitních fotek z našich her. (hh)

Lukáš Fenzl: fotografie z generálky OK plus F

 blízké okolí

Slepička se hrdě tyčí do výše

Máme velkou radost, že se podařila záchrana betonové prolézačky „Slepička“ od Eleonory Haragsimové, vzácně dochované ukázky individuálně řešeného herního prvku v bruselském stylu z poloviny 60. let 20. století.

Koncem června, po více než dvou letech, byla slepička od divadla, kde byla přechodně uložena, úspěšně převezena zpět na původní pozemek, a tam byla v průběhu září renovována. Nyní se s ní tedy můžeme setkávat na jejím novém působišti před obytným domem Karlín Park v Nekvasilově ulici. Její herní použití je možné, ale jak už to u výtvarně pojatých herních prvků z let minulých bývá, pouze NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ :-).

Průběh stěhování slepičky „tam a zpět“ si případní zájemci mohou pustit na youtubeovém kanálu Divadla Kámen... (youtube.com/user/divadlokamen/videos) (hh)

Mazutová výtopna

Bohužel se nepodařila záchrana bývalé mazutové výtopny v těsném sousedství divadla. Přestože odborné komise potvrdily architektonickou a technickou výjimečnost a unikátnost této stavby, doplňující posudky především ohledně statiky stavby nakonec vyústily v neprohlášení výtopny za kulturní památku. Bývalá výtopna „Mazutka“ byla tedy během března a dubna tohoto roku kompletně zbourána... Více o tomto zajímavém díle industriální architektury v bruselském stylu i o snahách o její záchranu lze najít na www.mazutka.cz. (hh)

bourání mazutové výtopny (historický obrázek z dubna 2018, dnes je již pečlivě rozebrán i komín)

Starší občasníky DK nejen s tématem sídliště Invalidovna najdete na stránkách divadla www.divadlokamen.cz/obcasnik.

 zprávy

(Ne)iluzivní jaro

Neiluzivní jaro bylo poměrně intenzivní a na události bohaté – především jsme performatovali, ale také trochu četli, například s básníkem Jaromírem Typtlem, a trochu odborně i salónně debatovali o složitých souvislostech iluzivnosti a neiluzivnosti, například s prof. Císařem, prof. Horanským a teatrologem Martinem Pšeničkou...

Radostné léto

Koncem července jsme si užili tři poznávací vycházky navazující na jarní přednášky historika umění Jakuba Syneckého v DK, a to po Karlíně, Libni a Vysočanech. Začátkem srpna jsme jednak jako hosté Jiráskova Hronova odehráli hru OK plus F, ale především Petr O. Macháček a Zdeňka Brychtová byli lektory jednoho z hronovských seminářů – M jako minimalismus.

Podzim se zajímavými hosty

Podzimní program jsme zahájili hrou OK plus F s novou alternací Mirka Paulíčka a poté obohatili program salónu o Eélišku kolem s hosty. Improvizovaného nočního setkání s palčivě hubenou rodinou historií se kromě herců DK zúčastnili Petr Marek (Midi Lidi, LÁHOR/Soundsystem) a Jindra Černá

s flétnami (Temperament 430). Dalším hostem salónu bylo proslulé kladenské Divadlo V.A.D. a jeho hit uplynulé sezóny – hra Upokojenkyně.

Divoká jízda na vejfuku

Celý podzim probíhá intenzivní zkoušení nové hry, která bude uvedena pod názvem PŘESNĚ 42 ZUBŮ. Velmi podstatnou složkou je v ní starý výfuk (přesněji starý vejfuk) a také liščí a vlčí vytí. Jako možné podtituly se jeví: futuristická jízda na starým rezavým vejfuku či (ne)dobrovolná prohlídka automobilového závodu v komorních (ne)divadelních prostorách..... (hh)

Přesně 42 zubů – Vladimír B.

 úvodník

Performativní charakter promluv

Člověk se při tom slavném uměleckém hledání a tápání občas upne na nějaké myšlenkové schéma nebo dokonce na nějaký termín, koncept, který mu v nějakém období připadá jako klíč k analýze toho, co se analyzovat z podstaty nedá.

Takovým (bez)nadějným konceptem pro mě byl na jaře performativní rozměr promluv, o kterém v souvislosti s Kamenem psal prof. Císař. Pár měsíců jsem si říkal: tohle prozkoumám a něčemu porozumím.

Takže jsem se zúčastnil kolokvia Text a divadlo Ústavu české literatury Akademie věd. Vcelku důkladně jsem se připravil, ale co je to „důkladně“? Jak se mohu za pár týdnů důkladně připravit na tak složitou věc? Stále jsem odkrýval nové aspekty a protiklady konceptu performativnosti, až jsem se stal v tomto směru skeptikem. Ani tento koncept nepovede k vysvětlení všehomíra, a, aj, ani k dobrému vysvětlení jediné scény z jediné inscenace...

Ale což: zažil jsem příjemné a inspirující dva dny v koncentrované přítomnosti lidí, kteří to mají nesrovnatelně těžší než tvůrci: teoretiků. (Petr O)

otázka

Otázka pro režiséra:

Petře O, právě probíhá intenzivní zkoušení nové hry s názvem PŘESNĚ 42 ZUBŮ. Má tato hra něco společného s hrou PŘIBLIŽNĚ DVAATŘICET ZUBŮ? Jak vlastně vznikají názvy her Divadla Kámen?

Z režijního a hereckého pohledu jsou tyto dvě hry dost odlišné. **32 zubů** je hodně minimalistická záležitost, sice ne totálně, ale směřuje k takové té minimalistické čistotě, formalistickému osvobození, až odpoutání od tématu, od děje (zážitky tohoto typu nám někteří diváci popisovali, z čehož máme velkou radost).

42 zubů sice z našeho oblíbeného minimalismu také vychází, ale v mnoha chvílích přes něj přerůstá a často ho i úplně opouští. Bereme ho v nich jen jako jeden z prvků, nezaměřujeme se na něj.

píše / říká se

Co říká Lenka Ch. o inscenaci OK plus F, ve které jedná na jevišti i v hledišti

Význam a sdělení našich kamenných her mi obvykle dochází s velkým zpožděním, třeba až za pár let, někdy až poté, co odehrajeme derniéru. Občas se něco nesměle vynoří a zase třeba i zapadne. A teď právě se vynořily tyto otázky:

Jak moc je důležitý souhlas jednotlivce (je v podstatě jedno, k čemu) pro fungování společnosti a pro fungování onoho jednotlivce?

Jakou výhodu získá jednotlivec, jakmile souhlasí s tím, že přijde o některou ze svých částí (je v podstatě jedno, zda fyzickou, duševní či duchovní)?

OK plus F
Lenka Ch. a Vojtěch P.
(foto Lukáš Fenzl)

Jak vznikají názvy? Už před zkoušením autor něco nadhodí, a potom během zkoušení ten název prochází neustálým „připomínkovým řízením“. Bud' vše ustojí, nebo je změněn.

Například **Přesně 42 zubů** (nebo **Přesně 42 poměrně ostrých zubů**) bylo navrženo už od počátku, i když jsme to potom často probírali (vznikly například varianty: Přesně o 10 zubů víc; Pojdte si [za]výt; Složitě strukturovaná hmota; Oživení 17.713 automobilů; Pohádka vo Popelce). Jeden z argumentů pro ponechání původního názvu byl: "Přesně 42 zubů" není oportunistické, zatímco „Přesně o 10 zubů víc“ oportunistické je. Tak nevím...

Například pro **Přibližně dvaatřicet zubů** jsme dlouho nemohli najít uspokojivý název, až jednou Olgu J. osvítila část repliky z té hry, a hned jsme tušili, že je to ono.

Máte-li otázku na režiséra nebo jiného člověka v DK, pošlete ji prosím na adresu info@divadlokamen.cz. (hh)

Kolik nátlaku ze strany společnosti je třeba, než jednotlivec vydá své části?

V jaké fázi nátlaku začne jednotlivec sám a radostně odevzdávat části svého těla i ducha?

Je vůbec třeba nátlaku, když stačí jen správně vykomunikovat téma společné dobré věci?

Je ta chvíle, kdy jednotlivec začne sám vyžadovat od ostatních jednotlivců odevzdávání částí za účelem společné dobré věci, tou pravou chvílí, kdy se lze už vykašlat na komunikaci a osvětu?

Vykašleme-li se na osvětu, bude jednotlivec dostatečně svědomitý při obírání ostatních jednotlivců?

Nezavedeme raději kontroly?

V jaké fázi jednotlivec konečně pozbyde síly?

Nepovede náhodou nátlak, osvěta a kontrola k větší vnitřní síle jednotlivce?

Bude vnitřně silnější jednotlivec vydávat své části stále tak zapáleně?

A safryš...

Máme hotovo... (Lenka Ch.)

rozhovor

Otázky pro Petra Oda M. a Zdeňku B., kteří byli lektory týdenního semináře „M jako minimalismus“ v Hronově a denního semináře „Den a noc s minimalismem“ v Divadle Kámen

Jak jste si roli rektorů užili a plánujete nějaký další seminář?

P: Já si užívám a zkoumám něco, co pro mě zpočátku bylo překvapující: minimalismus a formalismus se dá dělat skoro s každým člověkem. Jediným limitem je skutečný zájem o věc.

Už dlouho vím, že divadlo („divadlo obecné“) může dělat kdokoli, kdo je otevřený, má zájem, chce nelítostně hledat, je ochotný pracovat a nečeká okamžité zázraky. Zpočátku jsem byl tímto objevem překvapen, ale už jsem si na to zvykl.

V poslední době mě podobným způsobem překvapují semináře a workshopy: totéž totiž platí i pro minimalismus a formalismus. Když se někdo opravdově rozhodne, že tyto věci prozkoumá, podaří se mu to. I lidé, do kterých by to člověk neřekl, například lidé se sníženou tělesnou disciplínou nebo sníženou soustředěností, dosáhnou v krátké době zajímavých výsledků, a jsem si skoro jist, že kdyby se minimalismu dlouhodobě věnovali, byli by za pár let dobří, dokonce vynikající.

Užívám si tedy těch překvapivých a mnohostranných schopností lidí, se kterými se skoro náhodně a často jen přechodně setkám.

Z: Já mám teď období, kdy mě celkem baví lidem předávat nějaké zkušenosti nebo aspoň je nějak navést na možný způsob přemýšlení. Nechci nikoho přesvědčovat nebo ovládat, spíš nabídnout nějakou zajímavou cestu. Prostě něco, čemu věřím, co mám už i docela slušně ozkoušené a co není povrchní. A mám radost, že jsem se zatím na seminářích potkala s lidmi, kteří na sobě chtějí makat a mají na sebe vysoké nároky, protože kdyby neměli, asi by v dnešní konkurenci nešli na seminář divadelního minimalismu a formalismu ;-). Další workshopy plánujeme na jaře.

Komu byste seminář doporučili a proč?

P: Bude to znít jako reklama: může být zajímavý pro kohokoli. Jako nebanální start pro divadelního začátečníka, jako doplnění obzorů pro zkušeného herce, jako podklad pro hledání pro člověka zajímavějšího se o umění obecně.

Z pohledu teorie: díváme se na divadlo z jiného konce, než je obvyklé, pro mnohé z překvapivě jiného úhlu.

Z pohledu praxe: člověk získá zkušenost s disciplínou těla a mysli a položí si nové otázky spojené s volbou divadelních prostředků. Získá nové impulsy pro vnitřní život a intenzivnější komunikaci.

Z: Komukoli, komu na sobě záleží. Jako nemusí to být nutně sobec nebo narcista. Nejraději bych ho doporučila všem, ale uvědomuju si, že to není na první pohled tak záživné, zábavné, a vyžaduje to opravdu dost soustředění a práce. Pokud z toho chci opravdu něco mít. Ale časem to přináší výsledky. Ať už v pochopení některých aspektů umění, vnímání umění, ale i vnímání světa, vlastního přístupu k životu, ke vztahu (osobnímu, pracovnímu, společenskému). Má to vlastně strašně moc přenosů do běžného života. Ona je to možná trochu taková psychoterapie. Tam se taky člověk posune jenom, když sám chce, když tomu dá šanci, přesto, že tomu nějakou dobu třeba úplně neporozumí.

(ptala se Helena H)

Zdeňka B. a Petr O. M.
na semináři v Hronově